

Liederen van de Zesde Dalai Lama (17e eeuw)

De Nederlandse vertaling is gebaseerd op de Tibetaanse tekst zoals die te vinden is in:

Per K. Sørensen, *Divinity secularized. An inquiry into the nature and form of the songs ascribed to the sixth Dalai Lama*. Wien (Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien Universität Wien) 1990. Dissertatie.

De versnummering van Sørensen is aangehouden, maar niet alle verzen zijn vertaald.

- 1 *Vanachter de toppen van de oostelijke bergen
is zonet de stralend witte maan verschenen,
het gezicht van een jonge vrouw
dat alsmaar in mijn gedachten blijft rondgaan.*
- 2 *De tere groene spruiten van afgelopen jaar
zijn dit jaar alleen nog maar bossen stro.
Het lichaam van een volgroeide jonge man
wordt stijver dan een zuidelijke boog.*
- 3 *Als het meisje waar ik verliefd op ben geworden,
mijn vrouw voor het leven zou worden,
dan zou het zijn alsof ik een edelsteen zou hebben verkregen
vanuit de diepte van de oceaan.*
- 4 *Het meisje met het heerlijk geurende lichaam
dat ik toevallig op straat tegenkwam:
het was alsof ik een witte turkoois vond
en die achteloos weer weggooide.*
- 5 *Ik heb de dochter van de gouverneur gezien.
Haar huid was zo zacht als een perzik.
Ze was als een rijpe vrucht
in de top van een hoge perzikboom.*
- 6 *Doordat ik steeds maar aan haar moet denken,
kan ik 's nachts niet slapen.
En overdag kan ik haar niet bereiken.
Wanhoop is mijn enige gezelschap.*
- 7 *De lente is voorbijgegaan.
De geest van de blauwe bij is niet treurig.
Het lot van de liefde is dat ze voorbij gaat.
Wat mij betreft er is geen reden voor treuren.*
- 8 *IJskristallen op het gras en de groene planten,
zijn de boodschappers van de lichtgele noordenwind.
En de wind is het inderdaad die de scheiding veroorzaakt
tussen bloem en bij.*

- 9 *De wilde gans wilde graag
een poosje in het moeras gaan wonen,
Maar toen hij kennis maakte met de bevroren oppervlakte,
besloot hij weer te vertrekken.*
- 10 *Hoewel de veerboot geen hart heeft,
heeft zijn paardenhoofd (aan de achterkant) nog naar mij gekeken.
Maar de onbescheiden en schaamteloze geliefde
kijkt niet eens naar mij om.*
- 11 *De driewoordige liefdesgelofte van ons,
van het meisje van de markt en mij
is als een gestippelde slang: niet echt vast zittend
gaat hij op natuurlijke wijze weer uit elkaar.*
- 12 *Ik heb een gebedsvlag voor mijn jeugdliefde
vastgemaakt aan de zijkant van de wilgeboom.
O beste man, verzorger van de wilgeboom,
laat niet toe dat er stenen naar toe gegooid worden!*
- 13 *De geschreven kleine zwarte letters
kunnen door water verwijderd worden,
Maar de niet-geschreven beelden in de geest
zijn, niet uit te wissen, hoezeer men ook wrijft.*
- 14 *Het kleine zwarte stempel geeft een afdruk
maar kan niet spreken.
Moge het stempel van oprechtheid en bescheidenheid
zijn afdruk geven in ons beider hart.*
- 15 *Als de bloem van de duizendbladige stokroos,
als een offerande wordt gebruikt,
neem mij, de jonge turquoise bij,
dan ook mee in de tempel.*
- 16 *Als het meisje waar ik verliefd op geworden ben,
niet blijft maar kiest voor de heilige Leer,
dan blijft deze jongeman ook niet
en zal hij in de bergen een plaats zoeken om zich terug te trekken.*
- 17 *Ik ging voor spirituele leiding naar een beroemde lama.
Hoewel mijn gedachten het daar enige tijd hebben volgehouden,
konden ze het niet aan en ze zijn ontsnapt naar mijn geliefde.*
- 18 *Tijdens mijn meditatie kan ik de gelaatstreken van de lama
niet in mijn geest oproepen.
Maar het gezicht van mijn geliefde
heb ik duidelijk voor ogen, zelfs zonder meditatie!*
- 19 *Mijn gedachten blijven naar haar gaan.*

*Als ze net zo vaak naar de heilige Leer waren gegaan,
dan zou ik nog in dit leven en in dit lichaam
een Boeddha worden.*

- 20 *Het sneeuwwater van de Zuivere Kristallen Berg
en de dauwdruppels van de klokjesbloem
fermenteren tot de helende onsterfelijkheidsdrank.
De wijsheidsdākinī is degene die de drank uitschenkt.
En wie deze drank met een zuivere intentie drinkt,
zal geen plaats van lijden behoeven te ervaren.*
- 21 *In de tijd toen het geluk me goed gezind was,
en ik mijn gebedsvlag had geplaatst, die door de wind werd gegrepen,
werd ik als gast uitgenodigd
door een mooie dochter uit een gegoede familie.*
- 23 *Toen ik heel erg verliefd was,
Vroeg ik haar: Wil jij mijn vrouw worden?
Zij antwoordde: “Alleen de dood kan ons scheiden;
tijdens ons leven blijven wij bij elkaar.”*
- 24 *Als ik handel in overeenstemming met de wensen van het knappe meisje,
dan komt de religieuze bestemming van mijn leven tot een einde.
Als ik naar een eenzame kluisenaarshut in de bergen zou vertrekken,
dan ga ik in tegen wat het meisje wil.*
- 25 *De gedachten van de jongeman uit Kong po
zijn gelijk aan die van een vlieg, gevangen in een spinneweb.
Nadat hij zich drie dagen in bed met haar heeft vermaakt,
herinnert hij zich weer zijn ideaal: de heilige leer.*
- 27 *Door je glimlach en je witte tanden
is de geest van deze jongeman beslist betoverd.
Is de warme liefde vanuit je hart voor mij wel of niet aanwezig?
Zweer alsjeblieft dat je van me houdt!*
- 28 *De madam van het café heeft het geregeld:
een toevallige ontmoeting met een lieve meid.
Als deze ontmoeting konsekwenties mocht krijgen,
dan vraag ik U, Madam, de kosten hiervoor voor uw rekening te nemen.*
- 29 *Mijn hartsgeheimen heb ik niet verteld aan vader en moeder,
alleen maar aan de geliefde die ik van kinds af aan ken.
Maar door ze haar te vertellen zijn mijn geheimen
via de vele vrijers van mijn geliefde
mijn rivalen ter ore gekomen.*
- 30 *O liefje, hemelse nymf Yid ‘phrog lha mo!
Ik ben de jager die je gevangen heeft,
maar de grote machtige leider
prins Nor Bzang heeft je van me gestolen.*

- 31 *Toen de edelsteen nog in mijn bezit was,
was ik me niet bewust van de waarde ervan.
Maar toen ik hem was kwijtgeraakt aan een ander,
kwamen er heel veel emoties bij me naar boven.*
- 32 *Mijn geliefde, die gek was op mij,
is meegenomen als vrouw voor een ander.
Door dit ondraaglijk geestelijk lijden
ben ik helemaal weggeteerd.*
- 33 *Mijn liefje is van me afgepakt.
Het wordt tijd om een gift te doen aan de astroloog voor een lotsbestemming,
want dit gepassioneerde meisje
blijft maar rondreizen in mijn dromen.*
- 35 *Is het meisje soms niet uit een moeder geboren,
maar is ze aan een perzikboom gegroeid?
Haar voorkeuren wisselen sneller
dan de bloem van de perzik verwelkt [helaas].*
- 36 *Het meisje dat ik van kinds af aan heb gekend, de geliefde,
zij stamt toch niet van de wolven af?
Hoewel ze vertrouwd is met mijn lichaam,
kan ze elk moment weer naar de bergen gaan.*
- 37 *Een wild paard dat zich in de bergen bevindt,
wordt gevangen met een touw of een lasso.
Maar een geliefde die de rug naar iemand heeft toegedraaid,
laat zich zelfs niet vangen door toverspreuken.*
- 38 *Rots en wind hebben gezamenlijk
de veren van de gier laten slijten.
Door oneerlijke en schijnheilige lieden
ben ik helemaal uitgewrongen.*
- 39 *De wolk is geel van buiten, maar zwart van binnen,
de woonplaats van vorst en hagel.
De geleerde geestelijke, geen leek en geen monnik,
hij is de vijand van het onderricht van de Boeddha.*
- 40 *De grond die van boven glibberig is en van onderen diep bevroren,
Dat is niet de plaats om je hengst te laten rondlopen.
En wat betreft een geliefde die je nog maar net kent,
Dat is niet iemand voor wie je je hart zult openen.*
- 41 *Vandaag, de dag van de volle maan,
wordt gezien als een grote dag;
maar voor de haas in het midden van de maan
is deze dag het begin van het einde.*

- 43 *O Meru, koninklijke berg in het centrum van het universum,
blijf stevig en stabiel op uw plaats!
Je zou er toch niet aan moeten denken
dat de zon en de maan in een andere richting zouden gaan draaien!*
- 45 *O, door een gelofte gebonden (orakel) Dorje, bewaker van de leer,
die zich op het tiende niveau bevindt,
als u beschikt over magische kracht en kundigheid,
bevrijd ons dan van de vijanden van de leer van de Boeddha!*
- 46 *Nadat de koekoek uit Mon is gearriveerd,
is de vruchtbare periode van de aarde weer aangebroken.
Nadat ik en mijn geliefde elkaar hebben ontmoet,
zijn lichaam en geest weer tot rust gekomen.*
- 47 *De wereld van de levende wezens is tijdelijkheid en dood.
Als je zegt dat je je dat niet vanuit je geest herinnert,
hoezeer je ook slim en intelligent lijkt,
in feite ben je dan zoals een dwaas.*
- 48 *Als je een hond eenmaal voedsel gegeven hebt, ben je zijn vriend,
of het nu een tijgerhond of een luipaard-hond is.
Maar de langharige tijgerin in het huis
werd hoe langer hoe feller nadat ze me had leren kennen.*
- 49 *Hoewel haar zachte lichaam me vertrouwd is,
kan ik de diepte van haar gevoelens niet meten.
Vanuit de door mij getekende lijnen hier op de grond
kan ik de banen van de sterren aan de hemel wel berekenen.*
- 51 *In Lhasa wonen heel veel mensen,
maar in de vallei 'Phyongs rgyas wonen de knapste mensen.
Mijn geliefde van kinds af aan
woont in het midden van deze vallei.*
- 52 *Jij, oude hond, genoemd "die met de lange baardharen",
Jij die scherpere zintuigen hebt dan een mens,
zeg niet: hij is er in de avondschemering op uitgegaan!
en zeg niet: hij is pas tegen de ochtendschemering teruggekomen!*
- 53 *In de avond heb ik de geliefde bezocht
en in de ochtend is er sneeuw gevallen.
Het doet er niet meer toe of het geheim gehouden wordt of niet:
mijn voetafdrukken in de sneeuw zijn immers zichtbaar.*
- 54 *Als ik aanwezig ben in Potala,
ben ik Rinchen Tsangyang Gyatso.
Als ik me begeef in Lhasa en Zhol,
ben ik de rokkenjager Dangzang Wangpo.*
- 56 *De hoed is op het hoofd gezet.*

*De paardestaart is op de rug geworpen.
Vaarwel! sprak de een.
Blijf gezond! sprak de ander.
Mijn hart zal heel verdrietig zijn! sprak de een.
We zullen elkaar spoedig weer ontmoeten! sprak de ander.*

- 57 *O vogel, o witte kraanvogel,
leen me de kracht van jouw vleugels!
Ik zal niet ver gaan:
een rondje Li-thang en dan kom ik weer terug.*
- 58 *De dood, de Heer van de Dharma die heerst over de regio van de hellen,
hij staat daar met de spiegel van al mijn daden.
Hier in dit leven geeft deze spiegel geen juist beeld.
Ik vraag u schenk me dat wel in het hiernamaals.*
- 60 *Een pauw uit Oost-India,
En een papegaai uit het centrale deel van Kong-po.
Hun geboorteplaats en -land is niet hetzelfde,
maar ze ontmoeten elkaar in Lhasa, het heilige der heiligen.*
- 61 *Door de mensen wordt er over mij geroddeld.
Ik neem de verantwoordelijkheid en bied excuses aan.
Een drietal kleine stapjes van de jongeman
leidden naar het huis van de waardin.*
- 62 *De wilg werd verliefd op een mus
en de mus op de wilg.
Als ze allebei verliefd zijn,
maakt de grijze havik geen kans.*
- 65 *Een boosaardige machtige slangendemon achter me:
vreesaanjagend of niet-vreesaanjagend, het doet er niet toe.
Een zoete appel vóór me:
ik heb me als doel gesteld: Pluk haar.*
- 66 *Als eerste is het beter iemand niet te zien,
dan is er geen kans op verliefd worden.
Als tweede is het beter niet vertrouwd te raken met iemand,
dan is er geen kans op depressief worden.*